

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 65.184/VR
van 21 februari 2019

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het
Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het
verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van
het diplomatiek en consulair personeel, ondertekend te Brussel
op 4 december 2018’

Op 14 januari 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het diplomatiek en consulaire personeel, ondertekend te Brussel op 4 december 2018’.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 12 februari 2019. De verenigde kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter en Martine BAGUET, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH, Bernard BLERO, Wouter PAS en Wanda VOGEL, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier en Charles-Henri VAN HOVE, toegevoegd griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Jean-Luc PAQUET, eerste auditeur en Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 21 februari 2019.

*

---

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe, voor het Vlaamse Gewest², in te stemmen met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië ‘inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het diplomatiek en consulaire personeel’, ondertekend te Brussel op 4 december 2018 (hierna: de overeenkomst).

De overeenkomst strekt ertoe het verrichten van betaalde werkzaamheden (als loontrekkende of zelfstandige) mogelijk te maken voor bepaalde gezinsleden van personeel van de diplomatieke zendingen en de consulaire posten van de Republiek Armenië dat in het Koninkrijk België is geaccrediteerd. Hetzelfde geldt, op grond van wederkerigheid, voor bepaalde gezinsleden van het betrokken personeel van het Koninkrijk België dat in de Republiek Armenië is geaccrediteerd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET VOORONTWERP

3. Zowel in het opschrift als in artikel 2 van het ontwerp wordt verwezen naar “de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het diplomatiek en consulaire personeel”. Deze verwijzing stemt niet volledig overeen met het opschrift van de Nederlandse versie van de overeenkomst³, waarin sprake is van “gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten”.

Met het oog op de rechtszekerheid dient in de verwijzing het opschrift van de overeenkomst volledig en correct te worden hernomen. Het opschrift en artikel 2 van het ontwerp moeten op dit punt worden aangepast.

---

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Art. 1 van het voorontwerp.

³ Overeenkomstig de slotformule is de overeenkomst onder meer in het Nederlands authentiek, al geeft in geval van verschil in uitlegging de Engelse versie van de overeenkomst de doorslag.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN DE OVEREENKOMST

4. Artikel 8 van de overeenkomst luidt als volgt:

“Deze Overeenkomst kan te allen tijde door een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen worden gewijzigd en aangevuld. Een dergelijke overeenkomst treedt in werking overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11”.

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de draagwijdte van deze bepaling toe te lichten. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

“De overeenkomst kan gewijzigd worden door middel van schriftelijke overeenkomst. Dit wil zeggen dat de overeenkomst kan gewijzigd of uitgebreid worden door middel van een wijzigingsprotocol of overeenkomst. Het klopt dus dat er substantiële wijzigingen aan de overeenkomst (en mogelijk zelfs het toepassingsgebied) kunnen worden aangebracht. Die schriftelijke overeenkomst dient dan ook via de gebruikelijke instemmingsprocedure te worden goedgekeurd en geratificeerd.

De partijen zijn het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door federaal, gewesten en Duitstalige Gemeenschap, en Armenië. Indien de intentie bestaat om wijzigingen of aanvullingen aan te brengen, zal dit steeds geagendeerd en besproken worden op de werkgroep gemengde verdragen.

Artikel 8 kwam er op vraag van Armenië. Aan Belgische zijde werd opgemerkt dat een wijziging van overeenkomst steeds via de interne instemmingsprocedure dient aangenomen te worden door alle bevoegde parlementen. Armenië is dus op de hoogte gebracht van de Belgische instemmingsprocedure (ratificatie door alle bevoegde entiteiten). Artikel 8 is niet helemaal overbodig. Het zorgt voor extra duidelijkheid. Het legt immers concreet vast dat de overeenkomst gewijzigd of aangevuld kan worden door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien men het toepassingsgebied wenst uit te breiden, hoeft er dus geen volledige nieuwe overeenkomst te worden onderhandeld.”

Uit deze toelichting kan worden afgeleid dat artikel 8 van de overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deelentiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Zoals de draagwijdte van artikel 8 door de gemachtigde is geschetst geeft zij bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. Het is evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde voorontwerp van instemmingsdecreet.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME